

Uwagi ogólne

General notes

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 przeprowadzonego w okresie od 1 IV do 30 VI 2011 r. według stanu w dniu 31 III 2011 r. Podstawę prawną NSP 2011 stanowiły Ustawa z dnia 4 III 2010 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r. (Dz. U. z 26 III 2010 r. Nr 47, poz. 277) wraz z aktami wykonawczymi do ustawy oraz rozporządzenie (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 763/2008 z dnia 9 VII 2008 r. w sprawie spisów powszechnych ludności i mieszkań (Dz. U. UE L 218 z dnia 13 VIII 2008 r.).

Spis ludności 2011 obejmował osoby stale zamieszkałe na obszarze Polski, bez względu na fakt, czy te osoby przebywały w kraju w czasie spisu czy też były za granicą oraz osoby przebywające czasowo.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo (pracujących i bezrobotnych) oraz biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) **do pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych); jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące. Ponadto pomagający członkowie rodziny, którzy nie wykonywali pracy w badanym tygodniu według NSP 2011 nie byli zaliczani do osób pracujących.

2) za **bezrobotne** uznaje się osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

1. Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the Population and Housing Census 2011 carried out in the period between 1 IV and 30 VI 2011 according to the state on 31 III 2011. The legal bases for the Population and Housing Census 2011 constituted the Act of 4 III 2010 on Population and Housing Census in 2011 (Journal of Laws of 26 III 2010 No. 47, item 277) with its executive legislative provisions and the Regulation (EC) of the European Parliament and Council No. 763/2008 of 9 VII 2008 on the censuses of population and housing (Official Journal of the European Union L 218 of 13 VIII 2008).

The Census 2011 included persons permanently residing in the Polish territory, regardless whether they stayed in the country during the census or were abroad, and temporary residents.

2. The main criterion for dividing the population into economically active (employed and unemployed) and the inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) **employed persons** are persons, who during the reference week:

- performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or a family-owned business outside agriculture,
- formally had a job, but did not perform it (e.g. due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather) if the break in employment did not exceed 3 months. Moreover, according to the Census 2011, contributing family members who did not perform work during the reference week were not counted among the employed;

2) **unemployed persons** are persons aged 15–74, who simultaneously fulfil three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within a 2-week period following the reference week.

Do bezrobotnych zaliczono również osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych, z pewnymi wyłączeniami w latach 2002–2009 – patrz ust. 5 na str. 113,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody,
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

The unemployed also include persons who found work and were waiting to begin it within a 3-month period and were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified as employed or unemployed.

3. The activity rate is calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **employment rate** is calculated as the share of the employed (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **unemployment rate** calculated as the share of unemployed (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (among others in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms (with area up to 1 ha and more than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land, with some exceptions in 2002–2009 – see item 5 on page 113,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,
 - c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions,
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives, and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII wyszacowano:

- dla 2000 r. przy wykorzystaniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w czerwcu 1996 r.;
- dla lat 2002–2009 – na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 przeprowadzonych w maju 2002 r.;
- od 2010 r. na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2002–2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi wyłącznie lub głównie na własne potrzeby).

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;

3. Full-time paid employees are employed persons on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker; **part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII estimated:

- for 2000 on the basis of the results of the Agricultural Census conducted in June 1996;
- for 2002–2009 – on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002 conducted in May 2002;
- since 2010 on the basis of the results of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2002–2009 are not included the following employed persons:
 - a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs;
 - b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs
- 2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing exclusively or mainly for their own needs).

Data regarding employed persons on private farms in agriculture since 2010 are not strictly comparable to those for previous years.

6. Data regarding employees hired on the basis of an employment contract concern:

- 1) **the employment, as of 31 XII** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;

2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

8. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonywanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

9. Dane o pracujących nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 23.

11. W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy i rodzaju działalności, natomiast w pozostałych tablicach – według siedziby zarządu jednostki (przedsiębiorstwa).

12. Dane w tabl. 4–9 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

13. Informacje o **ruchu zatrudnionych** dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi) osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu nie-

2) **the average paid employment** – full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. **Outworkers** are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities.

8. **Agents** are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries in the form of sales commission (wages and salaries of these persons are dependent on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents managing entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay the contractor a lump-sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

9. Data regarding employment do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

10. Data grouped according to sections were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 23.

11. In table 3 data are presented by actual (permanent) workplace of employed person and kind of activity, however in other tables – by seat of management of unit (enterprise).

12. Data in tables 4–9 do not include: foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers, clergy as well as economic entities employing up to 9 persons.

13. Information regarding **labour turnover** concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to

zdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze (do 2009 r. na urlopy bezpłatne) i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2009 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2009 r. bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

Do **korzystających z urlopów wychowawczych** zalicza się osoby (matki oraz inne osoby uprawnione do sprawowania opieki nad dzieckiem), którym zakład pracy udzielił urlopu zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 XII 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania urlopu wychowawczego (Dz. U. Nr 230, poz. 2291).

14. Dane o absolwentach podejmujących pierwszą pracę dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo.

15. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

16. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Bezrobocie

1. Dane o bezrobotnych zarejestrowanych obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późniejszymi zmianami), w miejsce ustawy z dnia 14 XII 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (jednolity tekst Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 514, z późniejszymi zmianami) określone są jako bezrobotne.

an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care leave (until 2009 unpaid vacations) and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leave and until 2009 unpaid vacations (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leave and until 2009 unpaid vacations) during a survey period to the number of full-time paid employees as of 31 XII the previous year.

Persons taking child-care leave include persons (mothers as well as other persons authorized to care for the child), to whom a workplace has granted leave in accordance with the decree of the Minister of Economy, Labour and Social Policy dated 16 XII 2003 concerning detailed conditions of granting a child-care leave (Journal of Laws No. 230, item 2291).

14. Data regarding school leavers starting work for the first time concern full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees.

15. Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day,
- the employer made efforts to find people willing to take up the job,
- if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

16. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Unemployment

1. Data regarding registered unemployed persons include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 69, item 415 with later amendments) instead of the Law dated 14 XII 1994 on Employment and Combating Unemployment (uniform text Journal of Laws 2003 No. 58, item 514, with later amendments) are classified as unemployed.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych (do 2006 r. wieczorowych, zaocznych lub eksternistycznych) zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- 1) ukończyła 18 lat;
- 2) kobieta nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna – 65 lat;
- 3) nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, nie pobiera: świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
- 4) nie jest właścicielem lub posiadaczem (samodzielnym lub zależnym) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych;
- 5) nie podlega ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
- 6) nie posiada wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub nie podlega – na podstawie odrębnych przepisów – obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
- 7) nie jest tymczasowo aresztowana lub nie odbywa kary pozbawienia wolności;
- 8) nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
- 9) nie pobiera, na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego;
- 10) nie pobiera na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
- 11) nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

An **unemployed person** is understood as a person not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme (until 2006 schools in the evening, weekend and extra curriculum education system), looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, if he/she fulfilled, among others, the following conditions:

- 1) is aged 18 or more;
- 2) is aged less than 60 (for women) or less than 65 (for men);
- 3) did not acquire the right to retirement pay, or pension resulting from an inability to work, pension due to training, social pension, family pension of the amount exceeding half of minimal remuneration for work or after termination of employment any other kind of paid work, does not receive: a pre-retirement benefit or allowance, a rehabilitation allowance, a sick or maternity benefit or a benefit in the amount of a maternity benefit;
- 4) is not the owner or holder (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha
- 5) is not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;
- 6) is not entered in the registers rolls of economic activity or is not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security or a retirement provision, excluding social insurance of farmers;
- 7) is not temporarily under arrest or not serving a prison sentence;
- 8) does not receive a monthly income of the amount exceeding a half of minimal remuneration for work; excluding income generated from interests or other income generated from money gathered on bank accounts;
- 9) does not receive, on the basis of the regulations concerning social welfare, a permanent social benefit;
- 10) does not receive on the basis of regulations concerning family allowances, nursing allowance or allowance supplementary to family benefit due to single parenthood and losing rights to unemployment benefit due to the expiry of the legal duration of benefit receiving;
- 11) does not receive training allowance after the termination of employment.

Liczba bezrobotnych nie obejmuje osób odbywających m.in.: szkolenie, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych i pracę społecznie użyteczną.

2. Długotrwale bezrobotni są to osoby bezrobotne pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem (od listopada 2005 r.) okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

3. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych: dla 2000 r. – na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996, dla lat 2002–2009 – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz dla lat 2010–2011 – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Dane za lata 2010–2011 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

4. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami). Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych – Dz. U. Nr 120, poz.1252); do 31 VII 2004 r. finansowane były ze środków Funduszu Pracy.

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowane na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpiecze-

Registered unemployment has not include persons who: undergoing traineeships, an internship, person undergoing occupational preparation of adults and social utility works.

2. The long-term unemployed are unemployed persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding (since November 2005) the periods of traineeship and occupational preparation of adults in the workplace.

3. The registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated: for 2000 – on the basis of the results of the Agricultural Census 1996, for the years 2002–2009 – Population and Housing Census 2002 as well as Agricultural Census 2002 and for the years 2010–2011 – on the basis of the Agricultural Census 2010. Data for 2010–2011 are not strictly comparable to those for previous years.

4. Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal 2008 of Laws No. 69, item 415, with later amendments). Pre-retirement benefits and allowances since 1 VII 2004 are financed from state budget (on the basis on the Law dated 30 IV 2004 on pre-retirement benefits – Journal of Laws No. 120, item 1252); until 31 VII 2004 were financed from the Labour Fund means.

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the per-

nia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działającą u pracodawcy organizację związkową.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła (w kraju lub w Parlamencie Europejskim) lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem stypendium przez absolwenta;
- 5) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 6) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 7) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 8) wykonywania przez osobę duchowną czynno-

son injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employer, even without instructions;*
- 2) when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.*

Every accident is treated equally to accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- 1) during a business trip;*
- 2) during a training within the scope of common self-defence;*
- 3) at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.*

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;*
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;*
- 3) carrying out a mandate by members of parliament (in the country or in the European Parliament) or senate, who receive salaries;*
- 4) stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;*
- 5) performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of co-operatives, for the benefit of these cooperatives;*
- 6) performance or cooperation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;*
- 7) performance of ordinary activities connected with conducting nonagricultural economic activities or cooperation at conducting them;*
- 8) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*

ści religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;

- 9) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 10) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek):

- 1) będących odchyleniem od stanu normalnego;
- 2) powodujących uraz

oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

6. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących obliczoną jako średnią arytmetyczną 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; dane:

- 1) obejmują zatrudnionych w jednostkach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów

9) *serving supplementary forms of military service;*

10) *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

3. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in healthrelated problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and lifethreatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. Accidents at work are classified, i.e., according to **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident):

- 1) *beeing deviation from normal state;*
- 2) *causing injury*

as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents.

6. The accident ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the reference year and from the reference year.

7. Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

- 1) *employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply, water supply; sewerage waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publish-*

- samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkół wyższych); opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);
- 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiókniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, niedostateczne oświetlenie stanowisk pracy – do 2005 r. zaliczane do zagrożeń związanych ze środowiskiem pracy, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
 - 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

8. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 20 podaje się zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (Dz. U. Nr 105, poz. 869).

ing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope scientific research and development as well as veterinary activities), administrative and support service activities (in the scope rental and leasing activities; travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope human health activities); other service activities (in the scope repair of computers and personal and household goods);

- 2) *exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimate, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, threats caused by insufficient lights – until 2005 included in threats related to work environment, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.*
- 3) *the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.*

8. A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

Occupational diseases in table 20 are given according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (Journal of Laws No 105, item 869).

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 / 71/. **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU^a W 2011 R.**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE^a
IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Population	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawodowo Economically inactive persons	Nieustalony status na rynku pracy Unknown status on the labour market	Współczynnik aktywności zawodowej Activity rate	Wskaźnik zatrudnienia Employment rate	Stopa bezrobocia Unemployment rate
		ogółem total	pracujący employed	bezrobotni unemployed ^b					
		w tys. in thous.		w % in %					
OGÓŁEM	878,0	404,5	351,9	52,5	383,1	90,5	51,4	44,7	13,0
TOTAL									
miasta	462,9	222,2	193,2	29,0	199,1	41,6	52,7	45,8	13,1
urban areas									
wieś	415,1	182,3	158,8	23,5	184,0	48,8	49,8	43,3	12,9
rural areas									
w tym w wieku produkcyjnym ^c	666,1	397,2	344,8	52,3	188,5	80,4	67,8	58,9	13,2
of which of working age ^c									
15 – 24 lata	138,3	47,0	34,3	12,7	81,5	9,8	36,6	26,7	27,1
25 – 34	163,9	109,0	95,4	13,6	27,9	27,1	79,6	69,7	12,5
35 – 44	141,7	97,6	88,1	9,5	22,3	21,7	81,4	73,4	9,8
45 – 54	152,9	101,4	90,1	11,3	34,0	17,4	74,9	66,5	11,2
55 – 64	136,8	45,8	40,6	5,3	83,8	7,2	35,4	31,3	11,5
65 lat i więcej	144,4	3,5	3,5	0,1	133,7	7,2	2,6	2,5	1,8
and more									
Mężczyźni	420,4	227,9	200,2	27,7	149,8	42,7	60,3	53,0	12,1
Men									
w tym w wieku produkcyjnym ^c	347,9	225,0	197,4	27,6	84,0	38,9	72,8	63,9	12,3
of which of working age ^c									
15 – 24 lata	70,0	27,5	20,6	6,9	38,4	4,1	41,8	31,3	25,1
25 – 34	82,0	60,7	53,8	6,9	9,3	12,0	86,7	76,8	11,4
35 – 44	71,2	52,9	48,6	4,3	8,0	10,2	86,9	79,8	8,2
45 – 54	77,2	54,0	48,2	5,8	13,6	9,6	79,9	71,3	10,8
55 – 64	65,2	30,4	26,8	3,6	31,0	3,9	49,6	43,6	12,0
65 lat i więcej	54,8	2,3	2,3	0,0	49,6	2,9	4,4	4,4	1,7
and more									
Kobiety	457,6	176,6	151,7	24,9	233,3	47,8	43,1	37,0	14,1
Women									
w tym w wieku produkcyjnym ^c	318,2	172,1	147,4	24,7	104,6	41,5	62,2	53,3	14,4
of which of working age ^c									
15 – 24 lata	68,3	19,5	13,7	5,8	43,1	5,7	31,2	21,9	29,9
25 – 34	81,9	48,3	41,6	6,7	18,6	15,1	72,2	62,2	13,8
35 – 44	70,5	44,7	39,5	5,2	14,3	11,5	75,7	66,9	11,7
45 – 54	75,7	47,4	41,9	5,5	20,4	7,8	69,9	61,8	11,6
55 – 64	71,6	15,4	13,8	1,6	52,8	3,3	22,6	20,2	10,5
65 lat i więcej	89,6	1,2	1,2	0,0	84,1	4,3	1,4	1,4	1,8
and more									

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. b Osoby w wieku 15–74 lata. c Mężczyźni w wieku 18–64 lata, kobiety w wieku 18–59 lat.

a Data of the National Population and Housing Census. b Persons aged 15–74. c Men aged 18–64, women aged 18–59.

TABL. 2 /72/. **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA^a W 2011 R.**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL^a IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Econo- mically inactive persons</i>	Nieusta- lony status na rynku pracy <i>Un- known status on the labour market</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaź- nik zatrud- nienia <i>Employ- ment rate</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ploy- ment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący <i>employ- ed</i>	bezro- botni ^b <i>unem- ployed^b</i>					
		w tys. <i>in thous.</i>		w % <i>in %</i>					
OGÓŁEM	878,0	404,5	351,9	52,5	383,1	90,5	51,4	44,7	13,0
TOTAL									
wykształcenie: <i>education:</i>									
Wyższe	122,0	93,0	87,3	5,8	29,0	0,0	76,3	71,6	6,2
<i>Tertiary</i>									
Policealne i średnie zawo- dowe	164,2	103,5	91,9	11,6	60,7	0,0	63,0	56,0	11,2
<i>Post-secondary and voca- tional secondary</i>									
Średnie ogólnokształcące . <i>General vocational</i>	92,3	45,3	38,1	7,2	47,0	0,0	49,1	41,3	15,9
Zasadnicze zawodowe	214,9	131,0	112,1	19,0	83,8	0,0	61,0	52,2	14,5
<i>Basic vocational</i>									
Gimnazjalne i podstawowe ukończone ^c	193,9	31,5	22,5	9,0	162,3	0,0	16,3	11,6	28,6
<i>Lower secondary and com- pleted primary^c</i>									
Nieustalony poziom wy- kształcenia	90,8	0,1	0,0	0,0	0,3	90,4	20,7	11,9	42,7
<i>Unknown education level</i>									
Mężczyźni	420,4	227,9	200,2	27,7	149,8	42,7	60,3	53,0	12,1
Men									
wykształcenie: <i>education:</i>									
Wyższe	50,9	39,6	37,3	2,3	11,3	0,0	77,8	73,4	5,7
<i>Tertiary</i>									
Policealne i średnie zawo- dowe	77,9	55,8	50,6	5,2	22,1	0,0	71,6	64,9	9,4
<i>Post-secondary and voca- tional secondary</i>									
Średnie ogólnokształcące . <i>General vocational</i>	33,1	19,4	16,7	2,7	13,6	0,0	58,8	50,6	14,0

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. b Osoby w wieku 15–74 lata. c Łącznie z osobami bez wykształcenia szkolnego.

a Data of the National Population and Housing Census. b Persons aged 15–74. c Including persons without school education.

TABL. 2 /72/. **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA^a W 2011 R. (dok.)**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL^a IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Econo- mically inactive persons</i>	Nieusta- lony status na rynku pracy <i>Un- known status on the labour market</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaź- nik zatrud- nienia <i>Employ- ment rate</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- p- loy- ment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący <i>employ- ed</i>	bezro- botni ^b <i>unem- ployed^b</i>					
		w tys. <i>in thous.</i>		w % <i>in %</i>					
Mężczyźni (dok.) Men (cont.)									
wykształcenie: <i>education:</i>									
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	135,2	92,9	81,2	11,8	42,2	0,0	68,8	60,1	12,7
Gimnazjalne i podstawowe ukończone <i>Lower secondary and com- pleted primary^c</i>	80,5	20,1	14,4	5,7	60,4	0,0	24,9	17,9	28,2
Nieustalony poziom wy- kształcenia <i>Unknown education level</i>	42,8	0,0	0,0	0,0	0,1	42,6	24,8	15,1	39,0
Kobiety Women	457,6	176,6	151,7	24,9	233,3	47,8	43,1	37,0	14,1
wykształcenie: <i>education:</i>									
Wyższe <i>Tertiary</i>	71,1	53,4	49,9	3,5	17,7	0,0	75,2	70,2	6,5
Policealne i średnie zawo- dowe <i>Post-secondary and voca- tional secondary</i>	86,2	47,6	41,3	6,4	38,6	–	55,3	47,9	13,3
Średnie ogólnokształcące <i>General vocational</i>	59,3	25,9	21,4	4,5	33,4	0,0	43,7	36,1	17,3
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	79,7	38,1	30,9	7,2	41,6	0,0	47,8	38,8	18,9
Gimnazjalne i podstawowe ukończone <i>Lower secondary and com- pleted primary^c</i>	113,4	11,4	8,1	3,3	101,9	0,0	10,1	7,1	29,2
Nieustalony poziom wy- kształcenia <i>Unknown education level</i>	48,0	0,0	0,0	0,0	0,2	47,8	17,3	9,1	47,3

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. ^b Osoby w wieku 15–74 lata. ^c Łącznie z osobami bez wykształcenia szkolnego.

^a Data of the National Population and Housing Census. ^b Persons aged 15–74. ^c Including persons without school education.

Pracujący Employment

TABL. 3 /73/. **PRACUJĄCY^a W 2011 R.**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a IN 2011
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Sektor Sector		Z ogółem kobiety Of total women
		publiczny public	prywatny private	
OGÓŁEM TOTAL	314242	76343	237899	143831
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	50551	1544	49007	22926
Przemysł <i>Industry</i>	76237	7565	68672	22234
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	66935	2139	64796	20340
Budownictwo <i>Construction</i>	23830	71	23759	1845
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	44783	39	44744	24458
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transport and storage</i>	16198	6294	9904	3989
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	4744	260	4484	3072
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	5469	991	4478	3952
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	3048	718	2330	1584
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	8322	808	7514	4143
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	8322	165	8157	3401
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	16689	16684	5	10205
Edukacja <i>Education</i>	26390	25121	1269	20871
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	19084	13347	5737	15493
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	3694	2597	1097	2274

a Według faktycznego (stałego) miejsca pracy i rodzaju działalności.
a By actual workplace kind of activity, see general notes.

TABL. 4 /74/. **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which		właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
		zatrudnieni na podsta- wie sto- sunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	osoby wykonujące pracę nakładczą outworkers	agenci agents		
OGÓŁEM	2005	172120	168018	18	189	1899
TOTAL	2010	175967	172199	6	218	1992
	2011	172320	168657	2	202	1909
sektor publiczny	67703	67703	–	–	–	–
<i>public sector</i>						
sektor prywatny	104617	100954	2	202	1909	
<i>private sector</i>						
w tym:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5184	3576	–	–	58	
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>						
Przemysł	57705	57097	2	–	606	
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe	52243	51648	2	–	593	
<i>of which manufacturing</i>						
Budownictwo	12290	11968	–	–	322	
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	15271	14749	–	–	522	
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa	6422	6305	–	–	117	
<i>Transport and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1685	1604	–	–	81	
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2924	2703	–	202	19	
<i>Financial and insurance activities</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2235	2222	–	–	13	
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2700	2664	–	–	36	
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	4822	4793	–	–	29	
<i>Administrative and support service activities</i>						
Edukacja	25536	25527	–	–	9	
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	15606	15529	–	–	77	
<i>Human health and social work activities</i>						
Pozostała działalność usługowa	257	241	–	–	16	
<i>Other service activities</i>						

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 114; według siedziby zarządu jednostki.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 114; by seat of management of unit.

TABL. 5 /75/. **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011
OGÓŁEM	163165	166416	162055
TOTAL			
sektor publiczny	75264	73183	66727
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	87901	93233	95328
<i>private sector</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4342	3541	3411
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>			
Przemysł	60401	57997	55723
<i>Industry</i>			
w tym przetwórstwo przemysłowe	53478	51385	50307
<i>of which manufacturing</i>			
Budownictwo	6769	9507	9307
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	13586	15108	14459
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	6842	6718	6280
<i>Transport and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1439	1630	1531
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	1008	448	458
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3306	2645	2672
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2020	1897	2044
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2038	2426	2533
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	4499	4361	4212
<i>Administrative and support service activities</i>			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	14206	16429	15946
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>			
Edukacja	26000	25420	25133
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	14071	15265	15322
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2277	2751	2816
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			
Pozostała działalność usługowa	361	274	209
<i>Other service activities</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 114.

U w a g a. W latach 2010–2011 r. dane mogą nie sumować się ze względu na wprowadzone zmiany w opracowaniu badania.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; excluding persons employed abroad, see general notes, item 12 on page 114.

N o t e. In 2010 and 2011 data may not be able to be added up due to of changes introduced in a study of a research.

TABL. 6 /76/. PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a

Stan w dniu 31 XII

FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYEES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Pełnozatrudnieni ^b Full-time paid employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time paid employees	
		ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM	2005	154858	72396	13160	8167
TOTAL	2010	158964	74028	13235	8392
	2011	155552	72766	13105	8201
sektor publiczny		60379	40671	7324	5025
<i>public sector</i>					
sektor prywatny		95173	32095	5781	3176
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		3225	706	351	118
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>					
Przemysł		55028	16774	2069	872
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe		49838	15701	1810	756
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo		11578	747	390	151
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		13559	6512	1190	862
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		5969	906	336	123
<i>Transport and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1372	941	232	145
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja		425	165	90	47
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		2549	2131	154	115
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1950	1021	272	117
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		2424	1163	240	175
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		3920	1422	873	391
<i>Administrative and support service activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne		15319	9477	734	449
<i>Public administration and defence; compulsory so- cial security</i>					
Edukacja		21168	17023	4359	3222
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		14475	12164	1054	808
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		2379	1474	729	582
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa		212	140	32	24
<i>Other service activities</i>					

a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 113 i ust. 12 na str. 114; według siedziby zarządu jednostki. b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

a In main workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 3 on page 113 and item 12 on page 114; by seat of management of unit. b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 / 77/. **PRZYJĘCIA DO PRACY^a**
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem		Of total		Współ- czynnik przyjęć w % <i>Hire rate in %</i>
		kobiety women	podjemu- jący pierwszą pracę <i>persons starting work for the first time</i>	poprzednio pracujący <i>previously employed</i>	powracający z urlopów wychowa- wczyh i bezpłat- nych ^b <i>persons returning from child- -care leaves and unpaid leaves</i>	
OGÓŁEM	2005 36030	12918	4719	17776	861	22,8
TOTAL	2010 31729	10751	3728	24795	649	19,6
	2011 34024	11037	4331	25551	594	21,7
sektor publiczny	5904	3597	795	4454	232	9,3
<i>public sector</i>						
sektor prywatny	28120	7440	3536	21097	362	30,0
<i>private sector</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	512	171	46	425	2	15,4
Przemysł	13179	3548	1928	9607	204	24,2
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe	12630	3437	1866	9235	196	25,7
<i>of which manufacturing</i>						
Budownictwo	5353	175	420	4402	4	49,7
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	3507	1477	428	2281	70	25,6
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa	1816	234	169	1480	7	30,3
<i>Transport and storage</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	366	278	60	272	26	13,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	296	152	32	241	10	14,5
<i>Real estate activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2521	784	228	2049	17	64,0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>	2104	1214	319	1609	91	12,8
Edukacja	1301	1010	175	985	65	5,8
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1507	1220	234	1139	68	10,0
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	343	189	63	225	7	14,5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2010 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 114; według siedziby zarządu jednostki. b W latach 2010–2011 r. bez powracających z urlopów bezpłatnych.

a Data concern full-time paid employees (as well as since 2010 seasonal and temporary paid employees), excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 114; by seat of management of unit. b In 2010 and 2011 excluding persons returning from unpaid leave.

TABL. 8 /78/. **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem Of total						Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia przez terminated due to dis- solution of an employ- ment contract by		przenie- sieni na emeryturę, rentę z ty- tułu nie- zdolności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an inability to work or due to re- habilitation	korzysta- jący z urlopów wychowa- wczych i bezpłat- nych ^b taking child-care and unpaid leaves ^b		
			zakład pracy employer	pracownika employee				
OGÓŁEM 2005	34795	12733	6001	5259	2165	1283	21,8	
TOTAL 2010	31207	10462	4775	3087	1131	794	19,2	
..... 2011	31413	10038	4766	3112	1435	678	20,0	
sektor publiczny public sector	6406	3519	971	311	762	220	10,1	
sektor prywatny private sector	25007	6519	3795	2801	673	458	26,6	
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, hunting and forestry	583	182	55	131	66	2	17,6	
Przemysł Industry	11441	3051	1811	1373	467	292	20,8	
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	10830	2930	1705	1341	382	288	21,8	
Budownictwo Construction	4449	115	594	368	69	7	41,3	
Handel; naprawa pojazdów sam- ochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicle ^Δ	3310	1307	629	426	43	82	24,1	
Transport i gospodarka magazy- nowa Transport and storage	1774	185	460	186	88	9	29,6	
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa Financial and insurance activities	357	275	82	73	25	17	13,4	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	323	156	31	29	43	6	16,0	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	2463	659	196	126	24	16	62,5	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	2400	1289	141	85	305	91	14,7	
Edukacja Education	1517	1032	294	84	159	52	6,8	
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna Human health and social work ac- tivities	1427	1093	262	86	109	70	9,4	

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2010 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 114; według siedziby zarządu jednostki. ^b W latach 2010–2011 r. bez korzystających z urlopów bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees as well as since 2010 seasonal and temporary paid employees, excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 114; by seat of management of unit. ^b In 2010 and 2011 excluding persons returning from unpaid leave.

TABL. 9 /79/. **ABSOLWENCI SZKÓŁ PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z ogółem – absolwenci szkół Of total – school leavers			
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- -secondary and sec- ondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych za- wodowych basic vo- cational
OGÓŁEM 2005	4189	1959	1281	1324	591	993
TOTAL 2010	2953	1387	1042	782	367	762
..... 2011	3211	1293	1033	778	394	1006
sektor publiczny <i>public sector</i>	675	464	466	102	61	46
sektor prywatny <i>private sector</i>	2536	829	567	676	333	960
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	31	8	8	8	1	14
Przemysł <i>Industry</i>	1582	466	288	412	186	696
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	1536	457	273	401	182	680
Budownictwo <i>Construction</i>	265	23	68	68	48	81
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	286	137	83	75	43	85
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transport and storage</i>	89	16	21	34	5	29
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	72	34	4	14	13	41
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	17	10	15	1	1	–
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	40	28	26	8	6	–
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	28	17	7	14	6	1
Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna <i>Professional, scientific and technical activi- ties</i>	36	19	14	13	3	6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	77	32	22	28	12	15
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>	295	186	191	51	42	11
Edukacja <i>Education</i>	115	99	109	1	2	3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	217	184	158	40	9	10
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	47	22	19	10	17	1
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	14	12	–	1	–	13

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2010 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 114; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees as well as since 2010 seasonal and temporary paid employees, excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 114; by seat of management of unit.

TABL. 10/80/. **MIEJSCA PRACY WOLNE I NOWO UTWORZONE**
JOB VACANCIES AND NEWLY CREATED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs				
	wolne ^a vacancies ^a			nowo utworzone newly created jobs	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which newly created jobs	z ogółem w jednost- kach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total num- ber in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
OGÓŁEM 2010	1775	521	1118	14069	8250
TOTAL 2011	1236	345	1021	13851	8578
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	10	–	7	138	74
Przemysł <i>Industry</i>	554	208	513	4362	3234
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	540	208	501	4090	3068
Budownictwo <i>Construction</i>	181	46	89	3350	1736
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	144	1	144	1596	920
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transport and storage</i>	57	–	57	572	372
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	4	–	4	516	111
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	24	22	4	91	17
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	14	2	14	243	110
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	8	4	8	80	40
Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	14	1	1	312	78
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	32	30	2	386	237
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	115	25	113	794	792
Edukacja <i>Education</i>	12	–	12	617	521
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	42	1	42	407	247
Działalność związana z kulturą, rozrywką i re- kreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	9	5	9	185	79
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	16	–	2	202	10

^a Stan w dniu 31 XII.

^a As of 31 XII.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 11 /81/. **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
Bezrobotni zarejestrowani	69311	69396	48775	48029	Registered unemployed persons
mężczyźni	29065	30671	22974	21856	men
kobiety	40246	38725	25801	26173	women
Oferty pracy	98	310	1057	744	Job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy	707	224	46	65	Unemployed persons per a job offer
W % OGÓŁU BEZROBOTNYCH IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS					
Dotychczas niepracujący	21,0	19,2	18,4	16,8	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	7,5	2,5	3,4	3,5	Terminated for company reasons
Posiadający prawo do zasiłku	19,5	13,4	14,2	15,8	Possessing benefit rights
Pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	41,4	47,6	24,0	30,5	Out of work for longer than 1 year
W % IN %					
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a ...	15,7	18,7	13,6	13,3	Registered unemployment rate ^a

a Patrz uwagi ogólne ust. 3 na str. 117.

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

a See general notes item 3 on page 117.

SOURCE: data of the Voivodship Labour Office in Opole.

TABL. 12 /82/. **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS

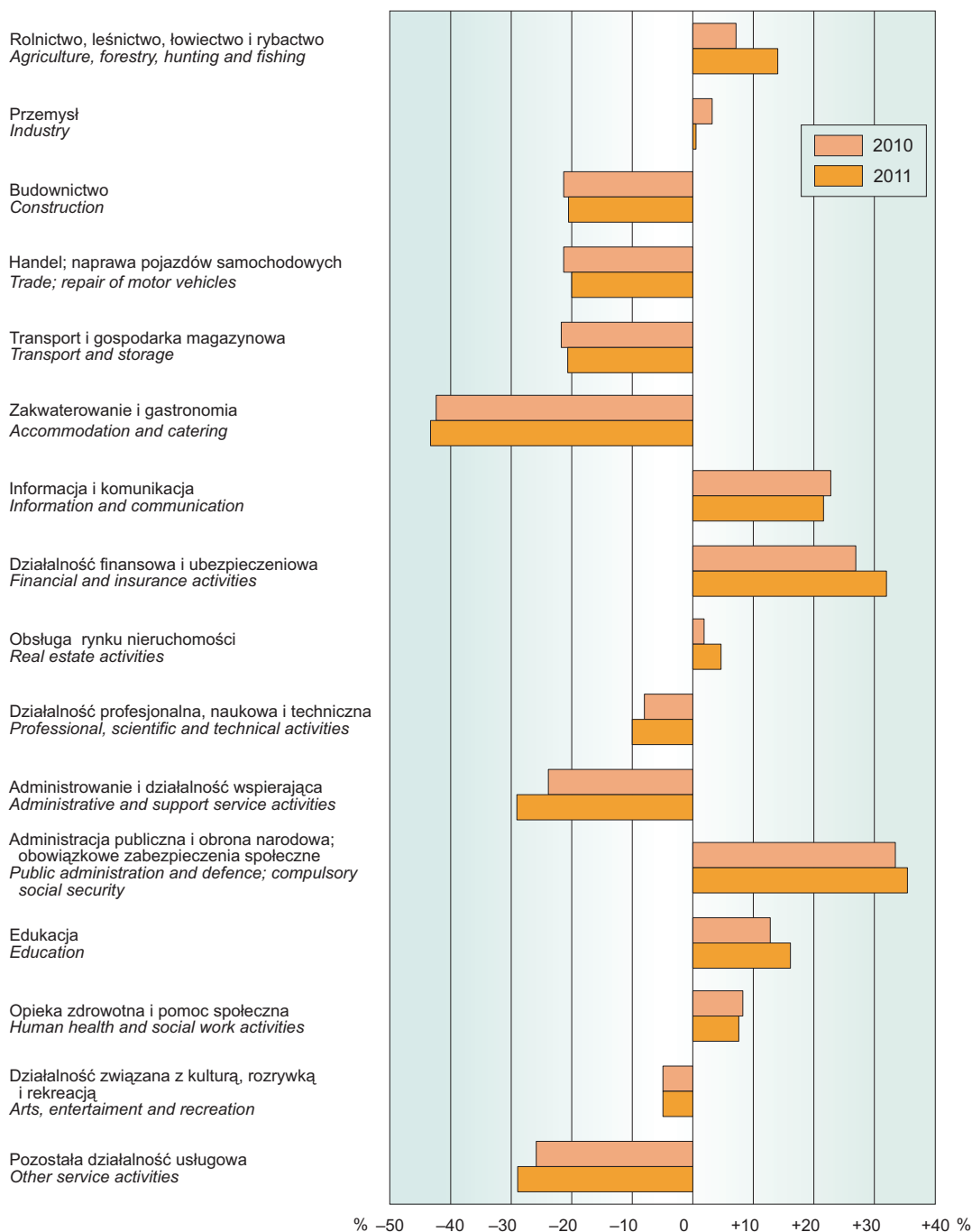
WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem	69678	77016	91694	72201	Total of newly registered unem- ployed persons
z ogółem:					of total:
Kobiety	32212	36637	43916	35290	Women
Dotychczas niepracujący	17643	20260	20407	14106	Previously not employed
Nie posiadający prawa do zasiłku	45220	60011	75995	58179	Not-entitled to benefit
Zwolnieni z przyczyn dotyczących za- kładu pracy	5935	1275	2526	2263	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem z ogółem:	59843	82173	90048	72947	Total of persons removed from un- employment rolls
Kobiety	27609	38876	42350	34918	Women
Z tytułu podjęcia pracy	29441	36053	34767	32198	Received jobs
Nie potwierdzili gotowości do pracy	20346	27941	24794	20721	The lack of confirmation of the readi- ness to take a job
Nabyli prawa emerytalne lub rentowe ...	559	599	285	633	Acquirement the right to old-age or disability pension

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

SOURCE: data of the Voivodship Labour Office in Opole.

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
OD ŚREDNIEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE WEDŁUG SEKCJI**

*RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES FROM THE AVERAGE
WAGES AND SALARIES IN VOIVODSHIP BY SECTIONS*

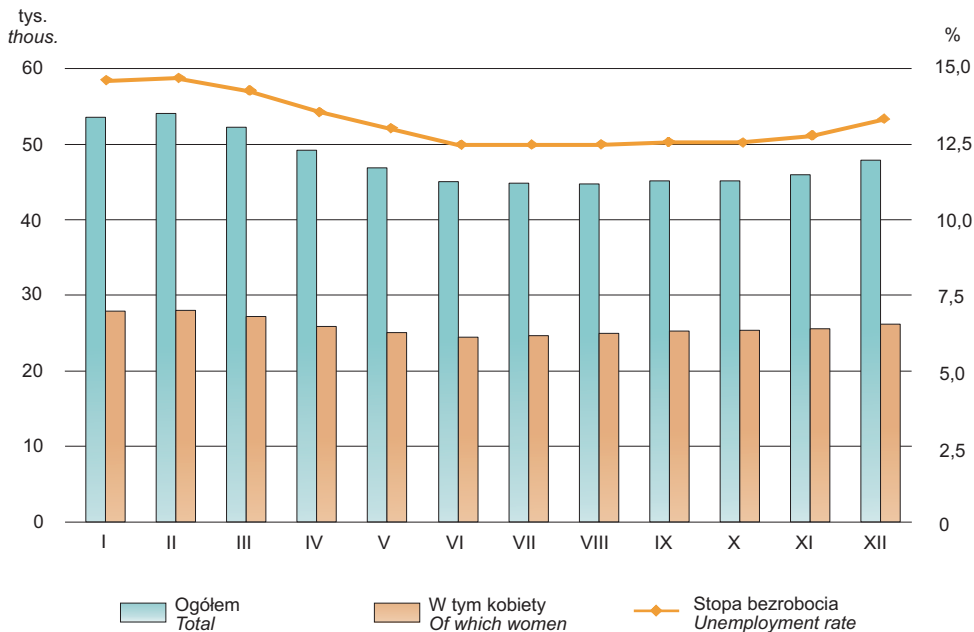


BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI I STOPA BEZROBOCIA W 2011 R.

Stan w końcu miesiąca

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND UNEMPLOYMENT RATE IN 2011

As of the end of month

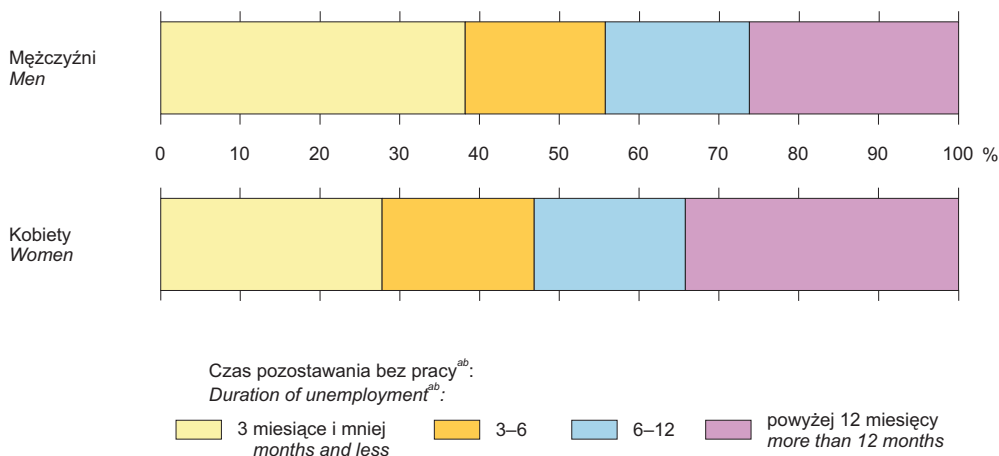


STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG PŁCI I CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY W 2011 R.

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY SEX AND DURATION OF UNEMPLOYMENT IN 2011

As of 31 XII



a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3-6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 pełnych miesięcy włącznie.

a From the date of registering in a labour office. b Intervals were shifted upward, e.g., in interval 3-6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to full 6 months were included.

TABL. 13 /83/. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2010		2011	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM	69311	40246	69396	38725	48775	25801	48029	26173
TOTAL								
Według wieku: By age:								
24 lata i mniej	19797	11084	14256	7944	10828	6226	9581	5690
and less								
25 – 34	18039	11869	18237	11440	13071	7891	13242	8304
35 – 44	17055	10323	14868	8937	8457	4817	8558	5045
45 – 54	12773	6581	17689	9226	10544	5256	10113	5187
55 lat i więcej	1647	389	4346	1178	5875	1611	6535	1947
and more								
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe	1741	1114	3366	2144	4383	2921	5043	3438
Tertiary								
Policealne oraz średnie zawodowe	13977	9800	14121	9440	9704	6076	9775	6249
Post-secondary as well as vocational secondary								
Średnie ogólnokształcące	4848	3919	4598	3480	4950	3417	4736	3327
General secondary								
Zasadnicze zawodowe	25762	13138	22720	11340	14318	6401	13825	6406
Basic vocational								
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	22983 ^a	12275 ^a	24591	12321	15420	6986	14650	6753
Lower secondary, primary and incom- plete primary								
Według czasu pozostawania bez pracy^{bc}: By duration of unemployment^{bc}:								
3 miesiące i mniej	16693	6902	16889	7533	18841	8566	15629	7276
3 months and less								
3 – 6	10021	5636	9736	5260	9726	5426	8854	5009
6 – 12	13912	7402	9716	5135	8504	4664	8894	4953
12 – 24	14567	8978	10230	5633	7552	4416	8756	5200
Powyżej 24 miesięcy	14118	11328	22825	15164	4152	2729	5896	3735
More than 24 months								
Według stażu pracy^c: By work seniority^c:								
Bez stażu pracy	14569	9268	13305	8616	8969	5586	8056	5139
No work seniority								
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej	8318	5147	7569	4688	6780	4082	6663	4089
and less								
1 – 5	14615	8373	14412	7868	11025	6042	11202	6434
5 – 10	9486	5597	9703	5521	6093	3327	6254	3502
10 – 20	13183	8037	12782	7389	7482	3783	7395	3816
20 – 30	8373	3778	9818	4340	6216	2441	6091	2538
powyżej 30 lat	767	46	1807	303	2210	540	2368	655
more than 30 years								

a Bez wykształcenia gimnazjalnego. b Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. c Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 pełnych miesięcy włącznie.

Z r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

a Excluding lower secondary education. b From the date of registering in a labour office. c Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to full 6 months were included.

S o u r c e: data of the Voivodship Labour Office in Opole.

TABL. 14 /84/. **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS WITH A SPECIFIC SITUATION ON THE LABOUR MARKET
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010		2011		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	
OGÓŁEM^a	44781	23355	44128	23766	TOTAL^a
z ogółem:					<i>of total:</i>
Długotrwale bezrobotni	21608	12506	23492	13697	<i>Long-term unemployed</i>
Powyżej 50 roku życia	11815	4474	12374	4866	<i>Aged 50 and more</i>
Bez kwalifikacji zawodowych	13979	7721	16219	9063	<i>Without occupational qualifications</i>
Samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku 18 lat i mniej	4452	3927	4770	4186	<i>Bringing up single-handed at least one child aged 18 and less</i>
Niepełnosprawni	2472	1172	2657	1266	<i>Disabled persons</i>

a W podziale na kategorie bezrobotnych 1 osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

a In terms of the categories of the unemployed persons, one person may be included more than once.

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

*Source: data of the Voivodship Labour Office in Opole.*TABL. 15 /85/. **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
Podejmujący zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	2162	1217	492	315	<i>Persons undertaking employment in intervention works</i>
w tym kobiety	1100	595	259	170	<i>of which women</i>
Podejmujący zatrudnienie przy robotach publicznych	1864	3067	4504	1000	<i>Persons undertaking employment in public works</i>
w tym kobiety	679	1327	1803	442	<i>of which women</i>
Rozpoczynający szkolenie	2337	3246	6788	2505	<i>Persons starting training</i>
w tym kobiety	1065	1395	2762	894	<i>of which women</i>

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

*Source: data of the Voivodship Labour Office in Opole.*TABL. 16 /86/. **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011		SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>			w odsetkach <i>in percent</i>		
OGÓŁEM	194,0	134,3	253,7	137,2	100,0	TOTAL
w tym:						<i>of which:</i>
Zasiłki dla bezrobotnych	83,5	73,0	74,0	68,3	49,7	<i>Unemployment benefits</i>
Szkolenia	2,0	3,8	10,2	4,0	2,9	<i>Training</i>
Prace interwencyjne	2,2	3,1	2,4	2,3	1,7	<i>Intervention works</i>
Roboty publiczne	2,4	10,3	21,8	5,4	3,9	<i>Public works</i>
Środki na podjęcie działalności gospodarczej	8,5	39,0	10,0	7,3	<i>Funds to undertake an economic activity</i>
Stypendia za okres stażu	14,7	54,3	24,7	18,0	<i>Scholarship for a intership</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 117.

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

a See general notes item 4 on page 117.

Source: data of the Voivodship Labour Office in Opole.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 17 /87/. **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym w wypadkach Of which in accidents				Z ogółem – w wypadkach ciężkich Of total – in serious accidents	
		śmiertel- nych fatal	powodujących niezdolność do pracy ^b resulting in an inability to work ^b				
			1–3 dni 1–3 days	4–20	21 dni i więcej 21 days and more		
OGÓŁEM	2005	2418	15	12	778	1499	28
TOTAL	2010	2396	10	33	918	1243	23
	2011	2464	11	50	884	1311	22
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, hunting and forestry		80	2	–	34	44	1
Przemysł		1066	2	17	368	609	12
w tym przetwórstwo przemysłowe		967	2	16	343	538	11
Budownictwo		316	6	9	113	177	3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		282	1	5	119	133	–
Transport i gospodarka magazynowa		185	–	4	60	80	2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		27	–	–	10	13	–
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		17	–	–	7	9	1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		42	–	–	17	22	3
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne		96	–	5	34	46	–
Edukacja		136	–	5	47	68	–
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		135	–	4	41	71	–
NA 1000 PRACUJĄCYCH	2005	9,66	0,06	0,05	3,11	5,99	0,11
(wskaznik wypadkowości)	2010	9,44	0,04	0,13	3,62	4,90	0,09
PER 1000 EMPLOYED PERSONS	2011	9,18	0,04	0,19	3,29	4,88	0,08
(accident rate)							

a Zgłoszone w danym roku. b Bez poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.

a Registered in a given year. b Without persons injured in fatal accidents.

TABL. 18 /88/. **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, hunting and forestry	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- cho- dowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka maga- zynowa transport and storage	opieka zdrowot- na i po- moc spo- leczna human health and so- cial work activities
			razem total	w tym przet- wórstwo przemy- słowe of which manu- facturing				

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY
EVENTS CAUSING INJURY

OGÓŁEM	2005	2418	106	1098	986	285	220	142	137
TOTAL	2010	2396	101	986	879	264	298	161	145
	2011	2464	80	1066	967	316	282	185	135
w tym:									
of which:									
Kontakt z prądem elektrycznym, temperatura, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi		69	1	38	36	3	9	3	4
Contact with electrical voltage, temperature, hazardous sub- stances and chemicals									
Zderzenie z lub uderzenie w: Horizontal or vertical impact with or against:									
nieruchomy obiekt		571	22	216	195	64	65	46	46
a stationary object									
obiekt w ruchu		621	15	286	256	106	71	33	16
object in motion									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym		399	14	206	201	64	49	14	12
Contact with sharp, pointed, rough coarse material agent									
Uwięzienie, zmiżdżenie		159	2	111	99	11	13	10	2
Trapped, crushed									
Obciążenie psychiczne lub fizyczne Physical or mental stress		275	11	97	82	26	41	27	22
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia		72	5	7	1	4	3	32	9
Aggression human or animal									

^a Zgłoszone w danym roku; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 119.

^a Registered in a given year, see general notes, item 5 on page 119.

TABL. 18 /88/. **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, hunting and forestry	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- cho- dowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka maga- zynowa transport and storage	opieka zdrowot- na i po- moc spo- łeczna human health and so- cial work activities
			razem total	w tym przet- wórstwo przemys- łowe of which manu- facturing				

PRZYCZYNY WYPADKÓW^b
CAUSES OF ACCIDENTS^b

OGÓŁEM	2005	5058	214	2547	2305	550	497	226	255
TOTAL	2010	5273	191	2394	2149	604	701	293	311
	2011	5511	165	2583	2372	714	651	316	306
Niewłaściwy stan czynnika mate- rialnego		506	13	250	228	57	52	37	20
<i>Inappropriate condition of material agents</i>									
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>									
pracy		403	11	231	204	65	40	14	14
<i>work</i>									
stanowiska pracy		334	9	165	156	48	40	14	23
<i>work post</i>									
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym		481	12	284	263	47	57	20	19
<i>Absence or inappropriate use of material agents</i>									
Nieużywanie sprzętu ochronnego <i>Not using protective equipment</i>		91	2	49	45	15	12	6	3
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika		457	10	269	246	52	54	14	19
<i>Inappropriate wilful employee ac- tion</i>									
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^c		94	–	37	32	6	13	9	11
<i>Inappropriate mental-physical con- dition of employee^c</i>									
Nieprawidłowe zachowanie się pra- cownika		2749	100	1159	1080	385	350	170	157
<i>Incorrect employee action</i>									
Inna przyczyna		396	8	139	118	39	33	32	40
<i>Other cause</i>									

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 5, na str. 119. ^c Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedy-
spozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year ^b See general notes, item 5 on page 119. ^c Caused by, i.a.: sudden action, physical or mental in-
disposition, alcohol abuse.

TABL. 19 /89/. **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS
IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	555	348	252	258	T O T A L
w tym wypadki śmiertelne	2	–	3	2	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	266	161	115	127	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	30	26	24	17	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwylenie przez środki transportu w ruchu	28	7	9	9	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwycenie i uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	99	61	40	38	persons caught and hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	35	27	19	17	persons hit, crushed or bitten by animals
inne wydarzenia	97	66	45	50	other events

TABL. 20 /90/. **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

CHOROBY	2010	2011	DISEASES
O G Ó Ł E M	43	11	T O T A L
w tym:			of which:
Pylice płuc	2	2	Pneumoconiosis
Astma oskrzelowa	1	1	Bronchial asthma
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	5	1	Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	2	2	Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment
Choroby skóry	2	2	Skin diseases
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	–	1	Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem	2	–	Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	24	1	Infectious and parasitic diseases or their sequel

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

S o u r c e: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 21 /91/. **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with					
				ze środowiskiem pracy work environment ^b		z uciążliwością pracy ^c strenuous conditions ^c		z maszynami szczególnie niebezpiecznymi particularly dangerous machinery	
		ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
OGÓŁEM	2005	143,9	125,2	74,6	59,5	57,4	54,8	12,0	11,0
TOTAL	2010	154,9	108,2	73,8	58,8	67,2	38,2	13,9	11,2
	2011	146,6	102,2	71,6	59,3	61,4	31,9	13,6	11,1
sektor publiczny		136,6	126,5	42,8	40,5	90,5	83,6	3,3	2,4
public sector									
sektor prywatny		149,2	95,9	79,1	64,2	53,9	18,4	16,3	13,3
private sector									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		92,6	76,2	37,1	32,0	36,4	33,0	19,1	11,2
Agriculture, forestry and fishing									
Przemysł		178,5	108,4	88,0	70,6	72,5	21,8	18,0	15,9
Industry									
w tym przetwórstwo przemysłowe		184,0	105,4	91,4	72,3	75,1	17,8	17,6	15,3
of which manufacturing									
Budownictwo		221,7	187,1	186,1	166,6	16,9	14,1	18,6	6,5
Construction									
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		29,8	26,6	13,8	11,2	6,3	6,3	9,7	9,1
Trade; repair of motor vehicles ^Δ									
Transport i gospodarka magazynowa		197,4	173,3	9,7	5,0	185,3	166,1	2,3	2,2
Transport and storage									
Informacja i komunikacja		18,6	18,6	18,6	18,6	–	–	–	–
Information and communication									
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		28,6	28,6	19,0	19,0	9,5	9,5	–	–
Professional, scientific and technical activities									
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		26,7	15,0	20,0	15,0	6,7	–	–	–
Administrative and support service activities									
Edukacja		181,5	179,7	–	–	179,7	177,8	1,8	1,8
Education									
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		36,1	34,4	31,4	29,8	4,2	4,2	0,5	0,5
Human health and social work activities									

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b, c Od 2010 r.: b – bez niedostatecznego oświetlenia stanowisk pracy, c – łącznie z niedostatecznym oświetleniem stanowisk pracy.

a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons. b, c Since 2010: b – excluding threats caused by insufficient lighting of work place, c – including threats caused by insufficient lighting of work place.

TABL. 22 /92/. KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatki korekcyjne urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze <i>Entitlements arising from work in particular conditions</i>
OGÓŁEM	2005	12660	40248	4909	12996	565	1460	9581
TOTAL	2010	11315	34760	955	9294	511	2076	233
	2011	13093	37173	3163	7943	766	1545	392
sektor publiczny		2089	4562	124	3105	420	1361	42
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		11004	32611	3039	4838	346	184	350
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		661	1322	10	283	4	2	1
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		9169	26944	2928	5077	326	301	312
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe ...		6974	23890	2766	2816	319	143	286
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		1839	3486	33	221	8	–	17
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		539	2227	179	211	4	–	12
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa		819	1835	13	1933	147	1225	36
<i>Transport and storage</i>								
Informacja i komunikacja		–	–	–	51	–	–	–
<i>Information and communication</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		11	11	–	11	–	–	–
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		14	45	–	–	–	–	–
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja		31	2	–	156	–	–	–
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		10	1301	–	–	277	17	14
<i>Human health and social work activities</i>								

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 23 /93/. ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym z tytułu wypadków przy pracy Of which occupational accidents compensations	Ogółem Total	W tym z tytułu wypadków przy pracy Of which occupational accidents compensations
		liczba wypłaconych świadczeń number of paid benefits		w złotych na 1 świadczenie in zł per benefit	
OGÓŁEM	2005	467	452	2390	2252
TOTAL	2010	297	288	3919	3652
	2011	310	293	2933	2801
sektor publiczny		60	56	2215	1930
<i>public sector</i>					
sektor prywatny		250	237	3105	3006
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		10	9	1990	2033
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł		188	182	2741	2491
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe		157	153	2771	2506
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo		49	41	3169	3568
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		18	18	3044	3044
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		21	20	5176	5275
<i>Transport and storage</i>					
Informacja i komunikacja		2	2	1600	1600
<i>Information and communication</i>					
Edukacja		2	1	8700	4500
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		20	20	1730	1730
<i>Human health and social work activities</i>					

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern entities employing more than 9 persons.